

Sprawa C-579/21**Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym****Data wpływu:**

22 września 2021 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

Itä-Suomen hallinto-oikeus (Finlandia)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

21 września 2021 r.

Strona skarżąca:

J.M.

Inni uczestnicy:

Zastępca inspektora ochrony danych

Pankki S

ITÄ-SUOMEN HALLINTO-OIKEUS**ROZSTRZYGNĘCIE
TYMCZASOWE** [...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

**PRZEDMIOT
POSTĘPOWANIA**

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej zgodnie z art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE)

Skarżący

J.M.

Inni uczestnicy

Zastępca inspektora ochrony danych

Pankki S

**Zaskarżona
decyzja**

Decyzja zastępcy inspektora ochrony danych z dnia

4 sierpnia 2020 r. [...].

Przedmiot postępowania głównego i istotne okoliczności faktyczne

- 1 W postępowaniu toczącym się przed Itä-Suomen hallinto-oikeus (sądem administracyjnym wschodniej Finlandii) pojawia się pytanie, jak należy interpretować art. 4 pkt 1 i art. 15 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych).
- 2 Postępowanie główne dotyczy interpretacji pojęcia „dane osobowe” oraz przysługującego osobie, której dane dotyczą, prawa dostępu do zebranych na jej temat danych. J.M., który wniósł sprawę do Itä-Suomen hallinto-oikeus, był zatrudniony w Pankki S (zwanym dalej „bankiem”) jako pracownik. Ponadto J.M. był również klientem banku. J.M. podnosi, iż w 2014 r. dowiedział się, że jego własne dane jako klienta zostały sprawdzone w okresie od 1 listopada do 31 grudnia 2013 r., kiedy pracował w banku. J.M. podejrzewa, że przyczyny weryfikacji jego danych nie były w pełni zgodne z prawem. W piśmie z dnia 29 maja 2018 r. zwrócił się do banku o przekazanie mu informacji co do tożsamości osób, które przetwarzały jego dane jako klienta w okresie od 1 listopada do 31 grudnia 2013 r. oraz o poinformowanie go o celu przetwarzania tych jego danych. W międzyczasie bank wypowiedział J.M. umowę o pracę. J.M. uzasadnił swoje żądanie udzielenia informacji tym, że chciałby m.in. wyjaśnić przyczyny złożonego mu wypowiedzenia.
- 3 W skierowanej do J.M. odpowiedzi z dnia 30 sierpnia 2018 r. bank, jako administrator, odmówił udzielenia informacji o nazwiskach pracowników, którzy przetwarzali dane J.M. jako klienta. Zdaniem banku, prawo wynikające z art. 15 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych dotyczy sprawdzenia własnych danych, a nie danych z rejestru operacji w systemie przetwarzania danych banku. Żądane informacje są danymi osobowymi pracownika, który przetwarzał dane, a nie danymi klienta. W odpowiedzi skierowanej do J.M. bank, jako administrator, zapowiedział, że udzieli dalszych wyjaśnień dotyczących danych z rejestru operacji, aby wyjaśnić wszelkie nieporozumienia. Zgodnie z tymi wyjaśnieniami departament audytu wewnętrznego banku badał w 2014 r. przetwarzanie danych J.M. jako klienta w okresie od 1 listopada do 31 grudnia 2013 r. Departament audytu wewnętrznego ustalił, że w objętym żądaniem okresie czterech pracowników banku przetwarzało dane J.M., a przetwarzanie danych miało związek z przetwarzaniem danych innego klienta banku, z którym J.M. miał kontakt, gdy załatwiał sprawę. Z danych tego innego klienta wynikało, że osoba o imieniu i nazwisku J.M. pozostaje z nim w stosunku zobowiązaniowym jako dłużnik. Ze względu na to, że J.M. był w tym samym czasie odpowiedzialny w banku za tego klienta jako jego opiekun, bank musiał wyjaśnić, czy dłużnik,

o którym mowa, to J.M. i czy w związku z tym nie doszło do niedopuszczalnego konfliktu interesów. Według banku wyjaśnienie sprawy wymagało również przetwarzania danych J.M., a każdy z pracowników banku, który przetwarzał jego dane, złożył w dziale audytu wewnętrznego oświadczenie co do przyczyn przetwarzania danych. Ponadto bank wyjaśnił, że nie podejrzewa J.M. o nieprawidłowe działanie w ramach procesu przetwarzania danych, który miał miejsce w banku w 2013 r.

- 4 J.M. skierował sprawę do krajowego organu nadzorczego, tj. do biura inspektora ochrony danych, i zwrócił się do tego organu o nakazanie bankowi udzielenia żądanych informacji. Zdaniem J.M., każdy człowiek ma prawo [dostępu do] spraw i informacji dotyczących jego osoby. Informacje o przetwarzaniu danych klienta nie są wprost danymi tej właśnie osoby, ale są bezpośrednio związane z prawidłowym przetwarzaniem danych tej osoby i z zapewnieniem takiego prawidłowego przetwarzania. Jeżeli dana osoba nie miałaby prawa do uzyskania odpowiednich informacji, nie miałaby ona faktycznych możliwości, by zainicjować sprawdzenie, czy dotyczące jej dane były przetwarzane prawidłowo.
- 5 Decyzją z dnia 4 sierpnia 2020 r. [...] zastępca inspektora ochrony danych odrzucił wniosek J.M. o dostęp do wnioskowanych przez J.M. informacji należących do banku. Zastępca inspektora ochrony danych nie nakazał zatem – w rozumieniu art. 58 ust. 2 lit. c) ogólnego rozporządzenia o ochronie danych – bankowi, jako administratorowi danych, spełnienia żądania J.M. wynikającego z praw przysługujących J.M. na mocy tego rozporządzenia. W swojej decyzji zastępca inspektora ochrony danych stwierdził, że żądania J.M. w rzeczywistości stanowiły próbę uzyskania dostępu do danych z rejestru operacji użytkownika. W tej decyzji zastępca inspektora ochrony danych wskazał na swoje dotychczasowe rozstrzygnięcia, zgodnie z którymi dane z rejestru operacji użytkownika nie są danymi dotyczącymi samych klientów, ale danymi dotyczącymi tych pracowników, którzy przetwarzali dane klientów. Dlatego też dane zawarte w rejestrze operacji użytkownika nie są uznawane za objęte prawem dostępu na mocy § 26 ustawy o danych osobowych (523/1999)¹, która obowiązywała wcześniej w prawie krajowym. W związku z tym, poza zakresem obowiązywania ustaw szczególnych, prawo do sprawdzania danych z rejestru operacji zostało zastrzeżone dla osób, które same przetwarzały dane osobowe zawarte w systemie danych. Ponadto zastępca inspektora ochrony danych uważa, że dane z rejestru operacji powinny być – w ramach stosowania ogólnego rozporządzenia o ochronie danych – uznane za dane odnoszące się właśnie do pracowników, którzy przetwarzali dane klienta, a zatem dane z rejestru operacji nie stanowią danych dotyczących J.M., do których miałby on prawo dostępu na podstawie art. 15 rozporządzenia.
- 6 W skardze wniesionej do Itä-Suomen hallinto-oikeus J.M. wniósł o uchylenie decyzji zastępcy inspektora ochrony danych. J.M. uważa, że na podstawie

¹ Finlex: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/kumotut/1999/19990523>

ogólnego rozporządzenia o ochronie danych ma on prawo do uzyskania informacji o tożsamości osób, które sprawdzały jego dane w banku oraz o ich stanowiskach. Informacje te są zdaniem J.M. niezbędne do udowodnienia naruszenia ochrony danych osobowych przez administratora. Administrator musi być w stanie udowodnić, że przetwarzanie danych osobowych J.M. było zgodne z prawem, adekwatne i przejrzyste. Oświadczenie złożone przez samego administratora dotyczące przetwarzania danych J.M. nie spełnia wymogów ogólnego rozporządzenia o ochronie danych.

- 7 Zastępca inspektora ochrony danych podtrzymał przed Hallinto-oikeus swój pogląd, że żądane informacje dotyczyły właśnie pracowników, którzy przetwarzali dane klienta, a zatem, że prawo dostępu osoby, której dane dotyczą, nie rozciągało się na te informacje.
- 8 W swoim oświadczeniu dotyczącym projektu wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym bank wyjaśnił, że dane z rejestru operacji, których zażądał J.M., nie są danymi osobowymi J.M., dlatego tego rodzaju informacje nie mogą być objęte prawem dostępu na podstawie ogólnego rozporządzenia o ochronie danych.

Prawo krajowe i orzecznictwo

Ustawa o ochronie danych osobowych (1050/2018)

- 9 Zgodnie z § 1 ustawy o ochronie danych osobowych ustawa ta konkretyzuje i uzupełnia rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) i jego stosowanie w kraju.
- 10 Zgodnie z § 30 ustawy przepisy dotyczące przetwarzania danych osobowych pracowników, testów i kontroli przeprowadzanych w stosunku do pracowników oraz wymogów, które należy przy tym spełnić, jak również dotyczące monitoringu w miejscu pracy oraz pobierania i otwierania poczty elektronicznej pracownika zawarte są w ustawie o ochronie prywatności w życiu zawodowym (759/2004).
- 11 Zgodnie z § 34 ust. 1 powyższej ustawy osobie, której dane dotyczą, nie przysługuje prawo dostępu do zebranych o niej danych w rozumieniu art. 15 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych, o ile
 - 1) udostępnienie danych mogłoby zaszkodzić bezpieczeństwu narodowemu, obronności lub porządkowi i bezpieczeństwu publicznemu, albo zagrozić zapobieganiu przestępstwom lub prowadzeniu dochodzeń w ich sprawie;

2) udostępnienie danych mogłoby stanowić poważne zagrożenie dla zdrowia osoby, której dane dotyczą, dla opieki nad nią lub dla praw osoby, której dane dotyczą lub osoby trzeciej; lub

3) dane osobowe są wykorzystywane w działaniach nadzorczych i kontrolnych, a nieujawnienie danych jest niezbędne dla ochrony ważnych interesów gospodarczych lub finansowych Finlandii lub Unii Europejskiej.

- 12 Zgodnie z ust. 2 tego przepisu, jeżeli tylko część danych, o których mowa w ust. 1, nie jest objęta prawem przewidzianym w art. 15 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych, osoba, której dane dotyczą, jest uprawniona do uzyskania dostępu do wszystkich pozostałych danych, które jej dotyczą.
- 13 Zgodnie z ust. 3 tego samego przepisu powody ograniczenia muszą być podane do wiadomości osoby, której dane dotyczą, o ile nie zagraża to celowi ograniczenia.
- 14 Zgodnie z ust. 4 tego samego przepisu dane, o których mowa w art. 15 ust. 1 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych, należy udostępnić inspektorowi ochrony danych na wniosek osoby, której dane dotyczą, o ile osoba ta nie ma prawa dostępu do zebranych na jej temat danych.

Ustawa o ochronie prywatności w życiu zawodowym (759/2004)

- 15 Zgodnie z § 4 akapit drugi w rozdziale drugim ustawy o ochronie prywatności w życiu zawodowym (347/2019) pracodawca ma obowiązek uprzedniego poinformowania pracownika o pozyskiwaniu danych, które służą do określenia wiarygodności pracownika. Jeśli pracodawca sprawdza zdolność kredytową pracownika, musi ponadto poinformować go, z jakiego rejestru pochodzi informacja o zdolności kredytowej. Jeżeli dane o pracowniku zostały uzyskane od osoby innej niż sam pracownik, pracodawca musi poinformować pracownika o uzyskanych danych, zanim zostaną one wykorzystane przy podejmowaniu decyzji dotyczących pracownika. Obowiązki administratora w zakresie przekazywania danych osobie, której dane dotyczą, oraz przysługujące osobie, której dane dotyczą, prawo dostępu do tych danych reguluje rozdział III ogólnego rozporządzenia o ochronie danych.

Szczególne ustawy dotyczące prawa dostępu do danych z rejestru operacji użytkownika

- 16 Przed wejściem w życie ogólnego rozporządzenia o ochronie danych prawo dostępu do danych z rejestru operacji użytkownika było przewidziane w Finlandii jedynie w ustawach szczególnych. Takimi ustawami szczególnymi są ustawa o elektronicznym przetwarzaniu danych osobowych klientów w opiece społecznej i zdrowotnej (159/2007)² oraz ustawa o systemie informacji demograficznej oraz

² Finlex: <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070159>

usługach certyfikacyjnych instytucji informacji cyfrowej i demograficznej (661/2009)³.

Orzecznictwo Korkein hallinto-oikeus (najwyższego sądu administracyjnego, zwanego dalej także „KHO”)

- 17 W Finlandii Korkein hallinto-oikeus wydał orzeczenia wstępne dotyczące działań władz publicznych w związku ze stosowaniem ustawy o jawności działania władz publicznych (zwanej dalej „ustawą o wolności informacji”, 621/1999). Przykładowo przed wejściem w życie ogólnego rozporządzenia o ochronie danych KHO stwierdził w orzeczeniu z dnia 5 kwietnia 2014 roku (KHO:2014:69), że dane z rejestru operacji, które należy zachować w poufności, nie dotyczą osoby, która domagała się dostępu do danych z rejestru operacji, lecz użytkowników systemów przetwarzania danych. Ponadto KHO stwierdził jednak, że z wyjaśnień policji nie wynikało, że udostępnienie danych z rejestru operacji zagrażałoby realizacji zadań policji lub bezpieczeństwu funkcjonariuszy policji w taki sposób, że wyjątkowo ważny interes publiczny lub prywatny w rozumieniu § 11 ust. 2 pkt 1 ustawy o wolności informacji stałby na przeszkodzie udostępnieniu informacji. Osoba, której dane dotyczą, jako strona postępowania była zatem uprawniona do otrzymania od policji tych danych z rejestru operacji.
- 18 Po wejściu w życie ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych KHO w orzeczeniu z dnia 11 czerwca 2020 r. (KHO:2020:72) stwierdził, że sąd administracyjny powinien był rozpoznać skargę na decyzję administracyjną – mianowicie na decyzję organu administracji podatkowej – nie tylko jako sprawę dotyczącą jawności dokumentów urzędowych, ale również jako sprawę z zakresu ochrony danych osobowych dotyczącą prawa dostępu osoby, której dane dotyczą. Sąd administracyjny powinien przy tym zastosować przepisy ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych. KHO stwierdził, że orzeczenie musi zostać uchylone i przekazane do ponownego rozpatrzenia przez sąd administracyjny ze wskazaniem, że sprawę należy rozpatrzeć również jako sprawę z zakresu ochrony danych. W momencie sporządzenia niniejszego wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym sprawa nadal była zawisła.

Istotne dla rozstrzygnięcia przepisy prawa Unii

Ogólne rozporządzenie o ochronie danych

- 19 Zgodnie z motywem 60 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych zasady rzetelnego i przejrzystego przetwarzania wymagają, by osoba, której dane dotyczą, była informowana o prowadzeniu operacji przetwarzania i o jej celach. Administrator powinien podać osobie, której dane dotyczą, wszelkie inne informacje niezbędne do zapewnienia rzetelności i przejrzystości przetwarzania,

³ Finlex: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2009/20090661>

uwzględniając konkretne okoliczności i konkretny kontekst przetwarzania danych osobowych.

Zgodnie z motywem 63 rozporządzenia (sprostowanie [fińskiej wersji językowej], Dz.U. L 74 z dnia 4 marca 2021 r.) każda osoba fizyczna powinna mieć prawo dostępu do zebranych danych jej dotyczących oraz powinna mieć możliwość łatwego wykonywania tego prawa w rozsądnych odstępach czasu, by mieć świadomość przetwarzania i móc zweryfikować zgodność przetwarzania z prawem. Obejmuje to prawo dostępu osób, których dane dotyczą, do danych dotyczących ich zdrowia, na przykład do danych w dokumentacji medycznej zawierającej takie informacje, jak diagnoza, wyniki badań, oceny dokonywane przez lekarzy prowadzących, stosowane terapie czy przeprowadzone zabiegi. Dlatego też każda osoba, której dane dotyczą, powinna mieć prawo do wiedzy i informacji, w szczególności w zakresie celów, w jakich dane osobowe są przetwarzane, w miarę możliwości okresu, przez jaki dane osobowe są przetwarzane, odbiorców danych osobowych, założeń ewentualnego zautomatyzowanego przetwarzania danych osobowych oraz, przynajmniej w przypadku profilowania, konsekwencji takiego przetwarzania. W miarę możliwości administrator powinien mieć możliwość udzielania zdalnego dostępu do bezpiecznego systemu, który zapewni osobie, której dane dotyczą, bezpośredni dostęp do jej danych osobowych. Prawo to nie powinno negatywnie wpływać na prawa lub wolności innych osób, w tym tajemnice handlowe lub własność intelektualną, w szczególności na prawa autorskie chroniące oprogramowanie. Względy te nie powinny jednak skutkować odmową udzielenia osobie, której dane dotyczą, jakichkolwiek informacji. Jeżeli administrator przetwarza duże ilości informacji o osobie, której dane dotyczą, powinien on mieć możliwość zażądania, przed podaniem informacji, by osoba, której dane dotyczą, sprecyzowała informacje lub czynności przetwarzania, których dotyczy jej żądanie.

- 20 Zgodnie z art. 4 pkt 1 rozporządzenia [(sprostowanie do polskiej wersji językowej, Dz.U. 2018 L 127, s. 2)] „dane osobowe” oznaczają wszelkie informacje o zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osobie fizycznej („osobie, której dane dotyczą”); możliwa do zidentyfikowania osoba fizyczna to osoba, którą można bezpośrednio lub pośrednio zidentyfikować, w szczególności na podstawie identyfikatora takiego jak imię i nazwisko, numer identyfikacyjny, dane o lokalizacji, identyfikator internetowy lub jeden bądź kilka szczególnych czynników określających fizyczną, fizjologiczną, genetyczną, psychiczną, ekonomiczną, kulturową lub społeczną tożsamość osoby fizycznej.
- 21 Artykuł 5 ust. 1 lit. a) i f) oraz ust. 2 rozporządzenia stanowią:
1. Dane osobowe muszą być
 - a) przetwarzane zgodnie z prawem, rzetelnie i w sposób przejrzysty dla osoby, której dane dotyczą („zgodność z prawem, rzetelność i przejrzystość”);

[...]

f) przetwarzane w sposób zapewniający odpowiednie bezpieczeństwo danych osobowych, w tym ochronę przed niedozwolonym lub niezgodnym z prawem przetwarzaniem oraz przed przypadkową utratą, zniszczeniem lub uszkodzeniem za pomocą odpowiednich środków technicznych i organizacyjnych („integralność i poufność”).

2. Administrator jest odpowiedzialny za przestrzeganie przepisów ust. 1 i musi być w stanie wykazać ich przestrzeganie („rozliczalność”).

22 Zgodnie z art. 15 ust. 1 rozporządzenia osoba, której dane dotyczą, jest uprawniona do uzyskania od administratora potwierdzenia, czy przetwarzane są dane osobowe jej dotyczące, a jeżeli ma to miejsce, jest uprawniona do uzyskania dostępu do nich oraz następujących informacji (sprostowanie [fińskiej wersji językowej], Dz.U. L 74 z 4 marca 2021 r.):

a) cele przetwarzania;

b) kategorie odnośnych danych osobowych;

c) informacje o odbiorcach lub kategoriach odbiorców, którym dane osobowe zostały lub zostaną ujawnione, w szczególności o odbiorcach w państwach trzecich lub organizacjach międzynarodowych.

23 Zgodnie z art. 24 [...] ust. 1 rozporządzenia [(sprostowanie do polskiej wersji językowej, Dz.U. 2018 L 127, s. 2)], uwzględniając charakter, zakres, kontekst i cele przetwarzania oraz ryzyko naruszenia praw lub wolności osób fizycznych o różnym prawdopodobieństwie i wadze [...], administrator wdraża odpowiednie środki techniczne i organizacyjne, aby przetwarzanie odbywało się zgodnie z niniejszym rozporządzeniem i aby móc to wykazać. Środki te są w razie potrzeby poddawane przeglądom i uaktualniane.

24 Artykuł 88 rozporządzenia w zakresie przetwarzania danych osobowych w kontekście zatrudnienia stanowi, co następuje:

1. Państwa członkowskie mogą zawrzeć w swoich przepisach lub w porozumieniach zbiorowych bardziej szczegółowe przepisy mające zapewnić ochronę praw i wolności w przypadku przetwarzania danych osobowych pracowników w związku z zatrudnieniem, w szczególności do celów rekrutacji, wykonania umowy o pracę, w tym wykonania obowiązków określonych przepisami lub porozumieniami zbiorowymi, zarządzania, planowania i organizacji pracy, równości i różnorodności w miejscu pracy, bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony własności pracodawcy lub klienta oraz do celów indywidualnego lub zbiorowego wykonywania praw i korzystania ze świadczeń związanych z zatrudnieniem, a także do celów zakończenia stosunku pracy.

2. Przepisy te muszą obejmować odpowiednie i szczegółowe środki zapewniające osobie, której dane dotyczą, poszanowanie jej godności, prawnie uzasadnionych interesów i praw podstawowych, w szczególności pod względem przejrzystości przetwarzania, przekazywania danych osobowych w ramach grupy przedsiębiorstw lub grupy przedsiębiorców prowadzących wspólną działalność gospodarczą oraz systemów monitorujących w miejscu pracy.

Istotne dla rozstrzygnięcia orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości

- 25 Itä-Suomen hallinto-oikeus nie jest znane jakiegokolwiek orzecznictwo Trybunału w kwestii interpretacji ogólnego rozporządzenia o ochronie danych w podobnej sytuacji. Ze względu na to, że ogólne rozporządzenie o ochronie danych nie ograniczyło pojęcia danych osobowych, Hallinto-oikeus przeanalizował orzecznictwo Trybunału dotyczące dyrektywy 95/[4]6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych (dyrektywa o ochronie danych).
- 26 Trybunał Sprawiedliwości dokonał wykładni prawa dostępu do danych zgodnie z art. 12 dyrektywy o ochronie danych w wyroku w sprawie C-553/07, *College van burgemeester en wethouders van Rotterdam/E.E. Rijkeboer* (EU:C:2009:293). Sprawa ta dotyczyła sytuacji, w której osobie fizycznej odmówiono udzielenia informacji o przekazywaniu jej danych osobowych osobom trzecim w okresie dwóch lat poprzedzających wnioski o dostęp do danych. Trybunał orzekł, że aby ocenić zakres prawa dostępu, które dyrektywa ma uczynić możliwym, należy w pierwszej kolejności określić dane, których dotyczy prawo dostępu, a następnie odwołać się do celu artykułu 12 lit. a) dyrektywy, badanego w świetle celów tejże dyrektywy (pkt 40 wyroku). W sprawie rozstrzyganej przez Trybunał wchodziły w grę dwie kategorie danych. Pierwsza kategoria dotyczyła danych o charakterze prywatnym, przechowywanych przez gminę w odniesieniu do danej osoby, takich jak jej nazwisko i adres, które stanowiły w rozstrzyganej sprawie dane podstawowe. Trybunał uznał, że dane te stanowią „dane osobowe” w rozumieniu art. 2 lit. a) dyrektywy, ponieważ mamy do czynienia z informacjami dotyczącymi zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osoby fizycznej. Druga kategoria dotyczyła informacji o odbiorcach lub kategoriach odbiorców, którym te dane podstawowe zostały przekazane, oraz treści tych przekazanych danych, a w związku z tym – przetwarzania danych podstawowych (pkt 41–43 wyroku).
- 27 Zdaniem Trybunału prawo do poszanowania życia prywatnego implikuje, że osoba, której dane dotyczą, może upewnić się, iż te dane osobowe są przetwarzane prawidłowo oraz legalnie, to znaczy w szczególności, że dotyczące jej dane podstawowe są prawidłowe i skierowane do uprawnionych odbiorców. Jak stanowi również motyw 41 dyrektywy, aby móc dokonać koniecznych weryfikacji, osoba, której dane dotyczą, musi mieć możliwość skorzystania z prawa dostępu do dotyczących jej danych, które poddane są przetwarzaniu. W tym kontekście art. 12 lit. a) dyrektywy przewiduje prawo dostępu do danych

podstawowych oraz informacji o odbiorcach lub kategoriach odbiorców tych danych. W opinii Trybunału to prawo dostępu jest niezbędne dla umożliwienia osobie, której dotyczą dane, wykonywania praw przewidzianych w art. 12 lit. b) i c) dyrektywy, mianowicie, w przypadku gdy przetwarzanie danych nie jest zgodne z dyrektywą, prawa uzyskania od administratora danych sprostowania, usunięcia lub zablokowania dotyczących go danych [lit. b)] lub zawiadomienia osób trzecich, którym dane te zostały przekazane, o sprostowaniu, usunięciu lub zablokowaniu danych, o ile nie okaże się to niemożliwe lub nie będzie wymagało niewspółmiernie dużego wysiłku [lit. c)] (pkt 49–51 wyroku).

- 28 Trybunał stwierdził, że zakres zastosowania dyrektywy o ochronie danych jest bardzo szeroki i dane osobowe, których ta dyrektywa dotyczy, są różnego rodzaju (pkt 59 wyroku).
- 29 Trybunał dokonał wykładni pojęcia „danych osobowych” w rozumieniu art. 2 lit. a) dyrektywy o ochronie danych w wyroku w sprawie C-434/16 Peter Nowak/Data Protection Commissioner (EU:C:2017:994). Sprawa dotyczyła stanu faktycznego, w którym krajowy organ nadzorczy odmówił osobie fizycznej dostępu do poprawionej pracy z egzaminu, w którym osoba ta brała udział, uzasadniając to tym, że informacje w niej zawarte nie stanowiły danych osobowych. W wyroku tym Trybunał stwierdził, że użycie w zawartej w art. 2 lit. a) dyrektywy 95/46 definicji „danych osobowych” wyrażenia „wszelkie informacje” odzwierciedla bowiem przyświecający unijnemu prawodawcy zamiar przypisania temu pojęciu szerokiego zakresu, nie ograniczając go do informacji wrażliwych czy też prywatnych, lecz rozszerzając go potencjalnie o informacje wszelkiego rodzaju, zarówno obiektywne, jak i subiektywne, w postaci opinii czy oceny, a jedynym warunkiem, które muszą one spełniać, jest to, aby „dotyczyły” danej osoby. Warunek ten jest zaś spełniony, gdy ze względu na swą treść, cel czy skutek dana informacja jest powiązana z daną osobą (pkt 34–35 wyroku).
- 30 Zdaniem Trybunału, to, że naniesione przez egzaminatora komentarze odnoszące się do odpowiedzi udzielonych na egzaminie przez osobę do niego przystępującą są również informacjami dotyczącymi egzaminatora, nie stoi na przeszkodzie temu, aby móc uznać, że te komentarze, ze względu na ich treść, cel czy skutek, są powiązane z egzaminowaną osobą (pkt 44 wyroku).
- 31 Ponadto Trybunał stwierdził, że niezakwalifikowanie jako „danych osobowych” informacji dotyczących osoby przystępującej do egzaminu zawodowego zawartych w odpowiedziach udzielonych przez tę osobę oraz w naniesionych przez egzaminatora komentarzach odnoszących się do tych odpowiedzi skutkowałoby całkowitym wyłączeniem w odniesieniu do tych informacji zasad i gwarancji mających zastosowanie w dziedzinie ochrony danych osobowych, a w szczególności określonych w art. 6 i 7 dyrektywy 95/46 zasad dotyczących jakości tych danych i legalności ich przetwarzania, a także określonych w art. 12 i 14 tej dyrektywy praw do dostępu, sprostowania i zgłoszenia sprzeciwu osoby, której dane te dotyczą, jak również prawa do objęcia kontrolą sprawowaną przez organ nadzorczy zgodnie z art. 28 tej dyrektywy (pkt 49 wyroku).

- 32 Trybunał stwierdził we wspomnianym wyroku, że art. 2 lit. a) dyrektywy 95/46 należy interpretować w ten sposób, iż w okolicznościach takich jak te rozpatrywane w postępowaniu głównym pisemne odpowiedzi udzielone przez osobę przystępującą do egzaminu zawodowego i ewentualne naniesione przez egzaminatora komentarze odnoszące się do tych odpowiedzi stanowią dane osobowe w rozumieniu tego przepisu.

Konieczność wydania orzeczenia w trybie prejudycjalnym

- 33 Zdaniem Itä-Suomen hallinto-oikeus postępowanie dotyczy interpretacji pojęcia „dane osobowe” w rozumieniu art. 4 pkt 1 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych oraz przewidzianego w art. 15 ust. 1 na rzecz osoby, której dane dotyczą, prawa dostępu do zebranych przez administratora i dotyczących jej danych osobowych.
- 34 Chronione przez ogólne rozporządzenie o ochronie danych poszanowanie prywatności wymaga, aby dane osobowe były przetwarzane zgodnie z prawem, rzetelnie i w sposób przejrzysty dla osoby, której dane dotyczą, tak jak to jest przewidziane w art. 5 ust. 1 lit. a) ogólnego rozporządzenia o ochronie danych, a także, zgodnie z lit. f) tego ustępu, przetwarzane w sposób zapewniający odpowiednie bezpieczeństwo danych osobowych, w tym ochronę przed niedozwolonym lub niezgodnym z prawem przetwarzaniem. Ponadto, zgodnie z ust. 2 tego artykułu, administrator jest odpowiedzialny za przestrzeganie przepisów ust. 1 i musi być w stanie wykazać ich przestrzeganie („rozliczalność”). W celu spełnienia swoich obowiązków w zakresie rozliczalności administrator musi wdrożyć odpowiednie środki techniczne i organizacyjne zgodnie z art. 24 ust. 1 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych, aby zapewnić i móc wykazać, że przetwarzanie odbywa się zgodnie z ogólnym rozporządzeniem o ochronie danych. Z tych względów administratorzy odpowiedzialni za przetwarzanie gromadzą dane z rejestrów operacji odnośnie do osób, które przetwarzały dane osobowe osób, których dane dotyczą, oraz odnośnie do [czasu] przetwarzania danych osobowych.
- 35 Osoba, której dane dotyczą jest uprawniona zgodnie z art. 15 do uzyskania od administratora potwierdzenia, czy przetwarzane są dane osobowe jej dotyczące, a jeżeli ma to miejsce, jest uprawniona do uzyskania dostępu do nich oraz do informacji o celu przetwarzania, odpowiednich [kategoriach danych osobowych] oraz o odbiorcach i kategoriach odbiorców. Na podstawie tego artykułu nie jest jednak jasne, czy informacje zebrane przez administratora ze względu na jego obowiązek wynikający z art. 24 ust. 1 rozporządzenia, z których wynika tożsamość osób, które przetwarzały dane osobowe osoby, której dane dotyczą, oraz czas przetwarzania danych osobowych uważa się za informacje, o których mowa w art. 15 ust. 1, do których osoba, której dane dotyczą, ma prawo dostępu, czy też wyłącznie za dane osobowe osób, które przetwarzały dane osobowe, do których osoba, której dane dotyczą, nie ma prawa dostępu.

- 36 W motywie dziewiątym ogólnego rozporządzenia o ochronie danych stwierdza się, że cele i zasady dyrektywy 95/46/WE pozostają aktualne, jednak wdrażając ochronę danych w Unii, nie uniknięto fragmentaryzacji, niepewności prawnej oraz upowszechnienia się poglądu, że ochrona osób fizycznych jest znacznie zagrożona, w szczególności w związku z działaniami w Internecie. Ponadto w motywie dziesiątym ogólnego rozporządzenia o ochronie danych stwierdza się, że należy zapewnić spójne i jednolite w całej Unii stosowanie przepisów o ochronie podstawowych praw i wolności osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych.
- 37 W niniejszym postępowaniu powstaje pytanie, czy J.M. rzeczywiście ma możliwość upewnienia się co do legalności przetwarzania jego danych osobowych. Dane z rejestru operacji użytkownika i ich zapis zawierają jednocześnie informacje o tym, że przetwarzane dane osobowe zostały sprawdzone (czynnik dotyczący treści), oraz jest prawdopodobne, że ich wykorzystanie może naruszać jego prawa wynikające z ochrony prywatności (elementy dotyczące skutku). Prawo dostępu osoby, której dane dotyczą, stanowi zasadniczy element praw gwarantowanych osobie, której dane dotyczą, przez ogólne rozporządzenie o ochronie danych, a wykonanie tego prawa często poprzedza wykonanie innych praw wynikających z ogólnego rozporządzenia o ochronie danych, takich jak środki ochrony prawnej przewidziane w rozdziale VIII. Dlatego też na przykład samo prawo do wniesienia skargi do organu nadzorczego, przyznane na mocy art. 77 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych każdej osobie, której dane dotyczą, nie jest wystarczającym środkiem do zapewnienia wszystkich wyżej wymienionych praw osoby, której dane dotyczą, w jednolity sposób w całej Unii Europejskiej. Wydanie przez Trybunał orzeczenia w trybie prejudycjalnym jest konieczne, ponieważ z ogólnego rozporządzenia o ochronie danych nie wynika jasno, czy osoba, której dane dotyczą, ma prawo dostępu jedynie do jej własnych danych jako klienta i do wszelkich związanych z nimi adnotacji, czy też również do informacji o tym, kto, kiedy i w jakim celu przetwarzał jej dane jako klienta. W tym postępowaniu należy ocenić pozycję osoby, która przetwarzała dane, w stosunku do pozycji osoby, której dane dotyczą, korzystającej ze swojego prawa dostępu. Jeżeli prawa osób, których dane dotyczą, do żądania dostępu do różnych informacji zebranych przez administratora będą się od siebie różnić w poszczególnych państwach członkowskich, osoby te będą traktowane w różny sposób w zależności od ich miejsce zamieszkania i obywatelstwa.
- 38 Krajowy organ nadzoru, tj. zastępca inspektora ochrony danych, również poparł wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony w ramach tego postępowania do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Pytania prejudycjalne

- 39 Itä-Suomen hallinto-oikeus postanowił zawiesić postępowanie i przedłożyć Trybunałowi następujące pytania prejudycjalne zgodnie z art. 267 TFUE:

1. Czy prawo dostępu przysługujące osobie, której dane dotyczą, na podstawie art. 15 ust. 1 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych w związku z [pojęciem] „danych osobowych” w rozumieniu art. 4 pkt 1 tego rozporządzenia należy interpretować w ten sposób, że zebrane przez administratora informacje, z których wynika, kto, kiedy i w jakim celu przetwarzał dane osobowe osoby, której dane dotyczą, nie stanowią informacji, do których osoba, której dane dotyczą, ma prawo dostępu, w szczególności dlatego że dotyczą one danych odnoszących się do pracowników administratora?
- 2) Jeśli odpowiedź na pytanie pierwsze jest twierdząca i osoba, której dane dotyczą, nie ma na podstawie art. 15 ust. 1 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych prawa dostępu do informacji, o których mowa w tym pytaniu, ponieważ nie stanowią one „danych osobowych” osoby, której dane dotyczą, zgodnie z art. 4 ust. 1 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych, to w niniejszej sprawie należy jeszcze wziąć pod uwagę informacje, do których osoba, której dane dotyczą, ma prawo dostępu zgodnie z art. 15 ust. 1 lit.[a)-h]):
 - a) W jaki sposób należy interpretować cel przetwarzania w rozumieniu art. 15 ust. 1 lit. a) w odniesieniu do zakresu prawa dostępu osoby, której dane dotyczą, tj. czy cel przetwarzania może uzasadniać prawo dostępu do zebranych przez administratora danych z rejestru operacji użytkownika, takich jak informacje o danych osobowych osób przetwarzających, czasie oraz celach przetwarzania danych osobowych?
 - b) Czy w tym kontekście osoby, które przetwarzały dane J.M. jako klienta, można uznać na podstawie określonych kryteriów za odbiorców danych osobowych, o których mowa w art. 15 ust. 1 lit. c) ogólnego rozporządzenia o ochronie danych, o których osoba, której dane dotyczą, miałyby prawo uzyskać informacje?
3. Czy ma znaczenie dla postępowania to, że chodzi tu o bank prowadzący działalność regulowaną, względnie to, że J.M. jednocześnie pracował w tym banku i był jego klientem?
4. Czy dla rozpatrzenia powyższych pytań ma znaczenie fakt, że dane J.M. były przetwarzane przed wejściem w życie ogólnego rozporządzenia o ochronie danych?

[...]